

ERNST JENŐ KÖSZÖNTÉSE

Igen nagy öröm a magyar biofizikus társadalom számára, hogy Ernst Jenő akadémikus, a Magyar Biofizikai Társaság alapítója, első elnöke és jelenlegi tiszteletbeli elnöke 1975. április 16-án, 80. születésnapja alkalmából a Munka Vörös Zászló Érdemrend kitüntetését kapta.

Ernst Jenő céltudatos és szisztematikus munkájának kiemelkedő része van abban, hogy hazánkban a biofizika sok fejlett tőkés országot megelőzve elismert tudománnyá vált és a biofizikus kutatók a Magyar Tudományos Akadémia keretében megfelelő szervezeti formában fejthetik ki tevékenységüket. Élete és munkássága elválaszthatatlanul összeforrott a biofizika megteremtésével.

Ernst Jenő 1895. április 16-án született Baján, itt is érettségizett. 1920-ban, öt évi hadifogság után, 25 éves korában tért haza Szovjetországból. Ezután a Budapesti Orvostudományi Egyetem hallgatója, s 1924-ben Pécssett avatják doktorrá. Tudományos működését 1923-ban kezdte meg, a felszabadulásig mindig fizetéstelen állásban, magántanári, majd címzetes rendkívüli tanári képesítéssel. 1939-ben Szent-Györgyi Albert meghívására áttelepült Szegedre. 1945-ben tért vissza Pécsre, ahol átvette az orvosi-fizikai tanszék vezetését, előbb megbízás, majd 1947-ben tanári kinevezés alapján. Intézetét biofizikai tanszékké szervezte át és az MTA Biofizikai Tanszéki Kutatócsoportjával együtt 1972-ig vezette. A Magyar Tudományos Akadémia 1946-ban választotta rendes tagjává, s később egy periódusban vezette az MTA Biológiai Csoportját, s azt önálló osztállyá szervezte.

Társadalmi és politikai működése a felszabadulás után jelentős. 1945-ben tagja lett a Magyar Kommunista Pártnak, majd a Magyar Dolgozók Pártjának, jelenleg is a Magyar Szocialista Munkáspárt tagja. Éveken át a Baranya–Pécsi Értelmiségi Aktíva vezetője, a Pécs városi Párt-végrehajtóbizottság és a Megyei Pártbizottság tagja, a Baranya megyei és a Pécs városi Tanács tagja volt s folyamatosan részt vesz az egyetemi pártbizottság munkájában.

Ernst Jenő tudományos munkásságának legfontosabb területe az izomműködés kapcsán az élő anyagban előforduló fizikai jelenségek elemzése. Az izomműködés biofizikájának számos területén végzett úttörő és maradandó eredményű vizsgálatokat: a térfogatcsökkenés és ingerület összefüggése, a K–Na-csere, a kötött víz és kötött K kérdésében, a mechanikus feszülés és polymer kristályosodás mechanizmusának felderítésével, az ingerület félvezető hipotézisének kidolgozásával. Munkásságának másik jelentős területe a transzportfolyamatok fizikai alapjainak, a víztranszport törvényszerűségének és a thermoozmózis és thermodiffúzió biológiai szerepének kidolgozása.

A nemzetközi biofizikai társaságok megalakulása időszakában az elsők között szervezte meg a Magyar Biofizikai Társaságot, melynek első elnöke lett, ma tiszteletbeli elnök.

1961-ben jelentős szerepe volt a Nemzetközi Biofizikai Unió létrehozásában, két periódusban e szervezet tanácsának tagja volt. Létrehozásától a mai napig be-

tölti az MTA Biofizikai Szakbizottságának elnöki tisztét. E testületnek is nagy szerepe volt és van a magyar biofizikai tudomány létrehozásában és irányításában.

Megindulása óta egyik főszerkesztője az MTA Acta Biochimica et Biophysica című folyóiratnak.

Tudományos, tudományos szervező és politikai munkáját a Magyar Népköztársaság Kormánya nagyra értékelte, ezért 1948-ban Kossuth-díjjal, 1953-ban és 1955-ben Munka Érdemrend arany fokozatával, 1956-ban a Kossuth-díj II. fokozatával, 1965-ben Semmelweis Emlékéremmel, 1970-ben újra a Munka Érdemrend arany fokozatával és Felszabadulási Jubileumi Emlékéremmel tüntették ki. 1971-ben megkapta a Pécsi Orvostudományi Egyetem Pro Universitate Emlékérmének arany fokozatát. Ugyancsak 1971-ben az MTA elnöksége a Pécsi Orvostudományi Egyetem Biofizikai Tanszéki Kutatócsoportja vezetőjeként Neki adományozta az 1971. évi Akadémiai Aranyérmet, kiemelkedő tudományos és oktató munkájának elismeréséül. A jelenleg kapott magas kitüntetés élete munkásságának méltó elismerését fejezi ki.

TIGYI JÓZSEF